

You bet!

Achtergrondinformatie

Achtergrondinformatie

You bet!

De vragen van het educatief spel zijn alfabetisch gerangschikt.

Bij elke vraag staat het juiste antwoord. Bij sommige antwoorden is er extra informatie toegevoegd voor de begeleider.

Tip: Vraag regelmatig aan de jongeren waarom ze voor een bepaald antwoord hebben gekozen om meer reflectie en debat aan te wakkeren. Betrek ook de personen die gokken die op dat ogenblik niet aan zet zijn.

A

Als je een tombola in je wijk wil inrichten, heb je hiervoor toestemming nodig van de burgemeester.

Waar. Als je een tombola wil organiseren neem je best contact op met de gemeente, want je hebt een toelating nodig van de burgemeester. Een tombola is volgens de Kansspelwet geen kansspel, maar wel een loterij (valt onder de Loterijwet). Loterijen die bestemd zijn voor liefdadigheid of voor een 'goed doel' van algemeen nut zijn dus mogelijk mits toelating van het college van Burgemeester en Schepenen.

Als je geluk hebt, kan je wel eens winnen op een kansspel.

Waar. Winnen of verliezen op kansspelen heeft alles met 'toeval' te maken. Als iemand af en toe speelt, kan hij wel eens geluk hebben. Als je geluk hebt gehad, is er één belangrijk advies. Zet niet je gewonnen geld opnieuw in, maar stop onmiddellijk met spelen. Als je veel aan kansspelen deelneemt zal je uiteindelijk altijd verlies lijden.

Als je heel veel informatie hebt over sportwedstrijden, win je elke sportweddenschap.

Niet waar. Zelfs de beste sportkenner kan niet alle toevalligheden in sportwedstrijden voorzien. Zo kan je niet voorzien dat een speler misschien plots een blessure oploopt. Ook op exact de hoeveelste minuut er een penalty wordt getrap, kan je onmogelijk voorspellen.

Als je meedoet aan een illegaal kansspel, kan enkel de uitbater een boete krijgen.

Niet waar. Kansspelen die geen vergunning hebben van de Kansspelcommissie zijn illegaal. De uitbaters én de personen die gokken krijgen hiervoor een boete.

Het uitgangspunt van de Belgische Kansspelwet is dat alle kansspelen verboden zijn in België, behalve de vergunde. Zij moeten aan een aantal voorwaarden voldoen en worden ook gecontroleerd door de Kansspelcommissie (Federale Overheidsdienst Justitie).

Er bestaan verschillende soorten vergunningen o.a. voor wedkantoren, casino's, speelautomatenhallen, bingo's in cafés, weddenschappen bij dagbladhandelaars en online gokwebsites.

Als het parket beslist om niet te vervolgen, of wanneer het parket binnen de 6 maanden niets heeft ondernomen, kan de Kansspelcommissie zelf administratieve boetes opleggen, zowel voor organisatoren als voor de personen die gokken op illegale kansspelen. Die gaan voor personen die gokken, van 26 euro tot 25.000 euro (mogelijke verdubbeling in geval van herhaling misdrijf of als er minderjarigen bij betrokken zijn). Voor organisatoren kunnen de boetes zelfs oplopen tot 100.000 euro.

Als je gokt op een illegale gokwebsite...

A. Kan je een boete krijgen.

- B. Is de kans op winst veel groter.
- C. Beide antwoorden zijn juist.

De uitbaters en personen die gokken kunnen hiervoor een boete krijgen. Voor personen die gokken kan deze oplopen tot 25.000 euro. Daarnaast ben je nooit zeker dat je bij gokken op een illegale gokwebsite winst uitbetaald zult krijgen. De lijst van gekende illegale gokwebsites in België kan je terugvinden op de website van de Kansspelcommissie.

Belangrijk! Als je op een illegale goksite wint, ben je nooit zeker of je de winst uitbetaald krijgt.

Als je veel op kansspelen gokt, heb je meer kans om te winnen.

Niet waar. Hoe meer je gokt, hoe meer kans op verlies. Winst is enkel zeker voor de uitbater van kansspelen.

De uitslag van een kansspel kan je niet beïnvloeden. De factor 'toeval' bepaalt of je wint of verliest. Een bijna-winst-ervaring is nog steeds verlies, ook al heb je het gevoel dat winst niet veraf is. Sommige kansspelen zijn zelfs doelbewust zo geprogrammeerd dat je net niet wint, omdat men weet dat personen die gokken dan geneigd zijn verder te spelen.

Zo nu en dan wint er ook iemand effectief. Logisch, want als àlle personen die gokken telkens verliezen en er nooit eens iemand iets wint, dan zou iedereen snel afhaken.

Gokkers denken vaak dat ze het spelverloop kunnen beïnvloeden. Ze spelen meer, in de hoop handiger of vaardiger te worden in het kansspel. Of ze denken invloed te hebben door gebruik te maken van geluksnummers of hard of zacht op de knoppen te duwen.

Naast het onderschatten van de toevalsfactor, blijkt zelfoverschatting bij de speler een belangrijke valkuil te zijn. Ongeveer 70% van de personen die pokeren denkt van zichzelf dat ze beter zijn dan een 'gemiddelde speler'.

B

Bij De Druglijn kan je ook terecht voor advies over gokken.

Waar. Bij De Druglijn kan je terecht voor informatie en advies over gokken, maar ook over gamen, alcohol en andere drugs. Met de medewerkers van De Druglijn kan je chatten, mailen of telefoneren. Je vragen worden anoniem en objectief behandeld en je vindt er bovendien ook adressen voor verdere hulp en preventie.

Bij De Druglijn kan je ook terecht voor informatie over gokken. Je kan met hen chatten, mailen of telefoneren. Hoe heet de website van De Druglijn?

[A. www.druglijnadvies.be](http://www.druglijnadvies.be)

[B. www.druglijn.be](http://www.druglijn.be)

www.druglijn.be is de website van De Druglijn. Op de website vind je naast info over alcohol en drugs, ook info over gokken. Wil je weten hoe het staat met je kennis over gokken of hoe riskant jouw gokgedrag is? Op de site van De Druglijn kan je anoniem jezelf testen.

Bij kansspelen die een vergunning hebben van de overheid ben je beschermd tegen geldverlies.

***Niet waar.** Bij alle kansspelen is er een grote kans dat je geld verliest. De uitbater wint uiteindelijk altijd, want zijn bedrijf moet winst maken. En dit kan omdat heel wat personen die gokken hun inzet verliezen.*

‘Bij kansspelen speelt toeval een grote rol’. Wat betekent deze uitspraak?

A. Als een andere speler wint, is de kans groot dat jij ook gaat winnen.

B. Je kan op voorhand niet weten of je zal winnen of verliezen.

Of een vorige speler wint of verliest heeft geen enkele invloed op jouw kansen. Je kan nooit op voorhand weten of je gaat winnen of verliezen. Elke kansspelautomaat is zo afgesteld dat de uitbater op langere termijn altijd wint.

Bij sportwedstrijden zal, ondanks alle kennis die je hebt over de wedstrijd en de personen die gokken, het winnen of verliezen vaak afhangen van niet te voorspellen toevalligheden in de wedstrijd. Bij kaartspelen kan een speler ‘slim’ spelen, maar welke kaarten hij in handen krijgt, berust louter op toeval.

Bij kansspelen wint de uitbater uiteindelijk altijd.

***Waar.** De speler wint af en toe, maar kansspelen zijn zo gemaakt dat de uitbater zeker is van zijn winst. Dit kan enkel omdat heel wat personen die gokken hun inzet verliezen.*

Bij de lotto moet je 6 juiste cijfers hebben om de jackpot te winnen. Hoe groot is je kans?

A. 1 kans op 8.145.060

B. 1 kans op 1.860.344

De kans om de jackpot te winnen is minder dan 1 op 8 miljoen. De kans om de lotto jackpot te winnen is kleiner dan dat je omkomt in een vliegtuigcrash. Je moet dus al heel veel geluk hebben om die te winnen.

Bij short odd-kansspelen is de tijd tussen inzet van je geld en weten of je gewonnen hebt zeer kort. Soms maar 3 seconden!

Waar. Short odd wil zeggen dat je snel weet of je bij een spel gewonnen of verloren hebt. Gokspelletjes met een korte tijd tussen inzet en uitkomst zijn bijvoorbeeld bingo of roulette. Je drukt op een knop of je plaatst een fiche op een nummer en meteen weet je of je gewonnen of verloren hebt. Je kan onmiddellijk terug inzetten en snel weer winnen of verliezen. Daardoor blijft het spel continu spannend. Het is aan deze spanning dat gokkers verslaafd geraken. Ook krasloten zijn short odd-spelen. Zeker het online aanbod houdt risico's in.

D

De kansspelinrichting vraagt je in een pop-upbericht een icoon aan te maken op je startscherm. Waarom?

- A. Om het de speler makkelijk te maken.
- B. Om de aandacht te trekken op het gokspel ook wanneer je je toestel voor iets anders gebruikt.

C. Beide bovenstaande antwoorden zijn juist.

Kansspeloperatoren trachten via reclame en push-berichten het product in de kijker te zetten. Personen die gokken moeten zich ervan bewust zijn dat dit niet enkel een praktisch voordeel oplevert, maar ook een strategie is om je meer te doen spelen. Sommige berichten kan je via het instellingenmenu ook uitschakelen.

De wet bepaalt het uurverlies bij een automatische bingo op € 12,5. Dit wil zeggen dat je na 1 uur spelen op de bingo maximaal € 12,5 kwijt bent.

Niet waar. Het is inderdaad zo dat de wet het gemiddeld uurverlies bij bingo bepaald heeft op € 12,5. Dit gemiddelde is gebaseerd op een zeer groot aantal resultaten. Bovendien werd het gemiddelde berekend met tests in een labo en stemt het dus niet overeen met de werkelijke situatie van een individuele speler. Een groot aantal personen die gokken zullen dus meer verliezen dan 12,5 euro. Als een speler één uur speelt, is de kans zelfs groot dat hij veel meer geld verloren heeft dan € 12,5. Als hij geluk heeft, kan hij minder verliezen of kan hij geld winnen.

Wat is bingo?

Een bingo is een gokautomaat die je vooral terugvindt in cafés en die lijkt op een flipperkast. Het toestel heeft echter geen flippers.

Let op! Bingo wordt vaak verward met het Kienspel, het trekkingspel dat verenigingen spelen en dat vooral populair is bij senioren. Bij deze variant gaan balletjes in een trommel en het getrokken nummer kan je doorkruisen op je cijferblad.

Door het gokken kan je minder aandacht hebben voor werk, studies of andere hobby's.

Waar. *Als iemand veel gokt, zal hij er niet alleen veel tijd aan besteden, maar er ook voortdurend in gedachten mee bezig zijn.*

De overheid heeft om verschillende redenen reclame voor kansspelen (grotendeels) verboden. Welke stelling is FOUT?

- A. Reclame zorgt ervoor dat gokken een normale vrijetijdsactiviteit lijkt.
- B. Reclame toont welke kansspelen veilig zijn om aan deel te nemen.**
- C. Reclame kan jongeren ertoe aanzetten om deel te nemen aan kansspelen, ook als is het verboden.

Reclame (in het straatbeeld, op tv, online of via sponsoring van allerhande activiteiten) zorgt voor normalisering. Alsof gokken normaal is, en niet gokken de uitzondering. Dit is echter niet het geval.

Reclame kan jongeren ertoe aanzetten om te gaan gokken. Dit is echter verboden onder de 18 jaar voor spelen van de Nationale Loterij en onder de 21 jaar voor andere kansspelen, zowel online als offline (denk aan casino's, speelautomaathallen, sportwedenschappen en bingo's in cafés).

Ter info: sinds 1 maart 2024 alle reclame verboden mits enkele uitzonderingen.

Opgelet: spelen van de Nationale Loterij (met uitzondering van Scoore) vallen niet onder de kansspelwetgeving en hebben dus geen reclameverbod. Ook voor sportsponsoring wordt er momenteel nog een uitzondering gemaakt.

De makers van kansspelen zetten strategieën in om gokkers zo lang mogelijk in het spel te houden.

Waar. *Makers van gokspelen willen natuurlijk graag dat zoveel mogelijk mensen gokken én dat ze er zoveel mogelijk tijd aan besteden. Op die manier maken de makers van kansspelen immers het meeste winst.*

Naast doordachte reclametechnieken, wordt ook goed nagedacht over manieren om je in het gokken te houden. Bijvoorbeeld flashy beloftes over grote prijzen, laagdrempelige start voor een eerste inzet, telkens meteen opnieuw kunnen proberen na verlies, na verlies de belofte krijgen dat je een volgende keer meer kans hebt op winst etc. die strategieën zorgen ervoor dat het moeilijker wordt om te stoppen met gokken en om je impulsen onder controle te houden.

E

Mogen cafébazen geld lenen aan klanten om op de bingo te spelen?

- A. Ja, als de klant binnen de maand het geld terugbetaalt
- B. Nee, dat mag niet**

Cafébazen mogen in geen enkel geval geld lenen om op de bingo te spelen. Dit is strafbaar.

Een dagbladhandelaar mag weddenschappen aannemen. Welke stelling klopt?

- A. Een dagbladhandelaar mag zowel aan minderjarigen als meerderjarigen weddenschappen verkopen.
- B. Minder dan de helft van zijn totale inkomsten mogen bestaan uit weddenschappen.**
- C. Beide stellingen zijn correct.

Weddenschappen zijn verboden voor personen onder de 21 jaar. Een dagbladhandelaar is een krantenwinkel waar men kranten, tijdschriften, wenskaarten, tabak, snoep, lottoproducten, enz. verkoopt. Zijn omzet op de weddenschappen mag maximaal 20% van zijn totale omzet bedragen. Het aannemen van weddenschappen moet dus een nevenactiviteit zijn die minder dan de helft van de inkomsten uitmaakt.

Een goed advies voor een gokker is: als je wilt, moet je onmiddellijk stoppen en je winst niet opnieuw inzetten.

Waar. Hoe meer je gokt, hoe meer kans op verlies. Als je winst maakt, stop je dus beter. Zo kan je je winst meenemen naar huis.

Nog tips voor de gokker:

- Bepaal vooraf met hoeveel geld je wilt spelen, ga niet over je limiet.
- Gok enkel met geld dat je kan missen.
- Hou de tijd in de gaten wanneer je speelt. Hoe langer je doorgaat, hoe meer je 'in de ban' van het spel geraakt.
- Probeer je verlies niet terug te winnen. Na verlies is de kans niet groter dat je daarna wel zal winnen.

Een kraslot kopen zorgt voor wat extra zakgeld.

Niet waar. De kans dat je je geld kwijt bent is groter dan de kans dat je geld wint.

Er zijn meer jongens dan meisjes die wedden op sportwedstrijden.

Waar. Jongens vormen de grootste groep. Uit de leerlingenbevraging die in 2023-2024 werd afgenomen bij leerlingen tussen de 12 en 18 jaar oud blijkt dat 8,4% van de jongens het laatste jaar deelname aan een sportwedstrijd, bij meisjes was dit 2,1%.

Sportwedstrijden, maar ook pokeren voor geld, zijn duidelijk populairder bij jongens dan bij meisjes. Voor de andere gokvormen liggen de genderverhoudingen vrijwel in balans.

G

Gokhulp.be is een website waar je zowel informatie over gokken als een zelfhulpprogramma kan terugvinden.

Waar. www.gokhulp.be is een website waarop je veel informatie over gokken vindt. Met de online zelfhulp kan je zelfstandig aan de slag als je wilt minderen of stoppen met gokken.

Gokhulp is 24/7 toegankelijk, kosteloos en anoniem en je beslist zelf over wat je wilt bereiken. Je kan er ook anoniem contact hebben met andere deelnemers via een afgeschermd forum.

Deze website kan je ook aanbevelen aan iemand waarvan je vermoedt dat hij/zij regelmatig gokt. Zo kan die persoon meer inzicht krijgen in zijn of haar gokgedrag. Daarnaast kan je je online professioneel laten begeleiden om te minderen of stoppen met gokken.

Naast de gespecialiseerde gokhulpverlening kunnen jongeren met vragen of problemen ook terecht bij instanties die voor hen meer vertrouwd zijn, waaronder bv. het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). Problemen door gokken zijn ook bespreekbaar bij de projecten 'vroeginterventie alcohol en andere drugs' van het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG). Via [De Sociale Kaart](#) van Vlaanderen vind je de adressen uit jouw buurt.

Gokken kan verslavend zijn.

WAAR. Kansspelen zorgen voor een gevoel van opwinding. Je kan daarbij in een soort roes raken en helemaal opgaan in het spel.

De spanning wordt bij kansspelen continu op- en afgebouwd. Daardoor komen er bepaalde stoffen vrij in de hersenen, zoals dopamine. Die zorgen ervoor dat je je goed voelt, en zo blijf je spelen. Gokken en wedden kunnen op die manier een roes veroorzaken die vergelijkbaar is met de roes van alcohol- of ander druggebruik. Je lichaam gaat op dit mechanisme reageren. Hoe meer je gokt, hoe meer je wil gokken. In het begin voelt dat goed, maar uiteindelijk kan je er ook prikkelbaar en neerslachtig van worden.

H

Heb je als gokker invloed op het resultaat van het kansspel?

A. Nee, het resultaat wordt altijd bepaald door toeval

B. Ja, als je er veel over leest

Gokken kan je niet leren. Vaardigheden of kennis zijn niet bepalend voor winst en verlies. Het resultaat is het gevolg van 'toeval'. Het element toeval kan zelfs minimaal zijn bv. bij poker. Behendigheid zal bij kaartspelen ook een rol spelen, maar welke kaarten je in handen krijgt, berust op toeval en bepaalt het verdere spelverloop.

Het grootste verschil tussen een computer- of videospel en een kansspel is dat bij een kansspel de winnaar bepaald wordt door het toeval.

Waar. Bij een computer- of videospel (een game) kan je wel beter worden. Je vaardigheden hebben een invloed op het resultaat. Bij een kansspel is het toeval altijd bepalend voor winst of verlies.

Sommige jongeren zullen misschien denken dat bijvoorbeeld pokeren wel om vaardigheden draait, maar ook daar speelt toeval een rol. De kans om te winnen of te verliezen hangt in eerste instantie af van de kaarten die je krijgt toebedeeld.

We stellen vast dat er soms ook gokelementen opduiken in games, dit is echter niet toegelaten. Het verschil tussen een game en gokspel is soms klein. Ook in een spel kan je soms extra geld inzetten om meer tools te krijgen of beter te worden. Toch blijft het toevalsaspect typerend voor kansspelen.

Hoe heet de site waarop je informatie en advies kunt vinden over gokken?

A. www.gokhulp.be

B. www.allesovergokken.be

Op www.gokhulp.be vind je veel informatie over gokken. Met de online zelfhulp kan je zelfstandig aan de slag als je wil minderen of stoppen met gokken. Gokhulp is 24/7 toegankelijk, kosteloos en anoniem en je beslist zelf over wat je wilt bereiken. Je kan er ook anoniem contact hebben met andere deelnemers via een afgeschermd forum. Daarnaast kan je je online professioneel laten begeleiden om te minderen of stoppen met gokken.

Naast de gespecialiseerde gokhulpverlening kunnen jongeren met vragen of problemen ook terecht bij instanties die voor hen meer vertrouwd zijn, waaronder bv. het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). Gokproblemen zijn ook bespreekbaar bij de projecten 'vroeginterventie alcohol en andere drugs' van het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG). Via [De Sociale Kaart](#) van Vlaanderen vind je de adressen uit jouw buurt.

Hoe jonger je begint met gokken, hoe minder risico je loopt op verslaving.

Niet waar. Wie op jonge leeftijd begint met gokken, loopt een grotere kans op problemen. De individuele (persoonlijkheids-)kenmerken van een speler zijn mee bepalend voor het risico op problematisch gokgedrag. Jonge mensen zijn doorgaans impulsiever en vatbaarder voor problematisch gokken. Dit heeft te maken met de ontwikkeling van de hersenen.

Of een persoon gokt en of hij/zij daardoor in de problemen geraakt, hangt naast de factor 'mens', ook af van andere beïnvloedende factoren. Het 'middel' en het 'milieu' bepalen mee het risico.

Middel: De specifieke kenmerken van het spel. Elk spel kan in principe verslavende elementen bevatten, maar bij sommige spelen zijn die sterker aanwezig. Wanneer de inzet en het resultaat van een spel bijvoorbeeld heel snel op elkaar volgen en er een hoge speelfrequentie is, dan is er een hoger risico op verslaving.

Milieu: De directe omgeving en omstandigheden waarin gespeeld wordt, het sociaal netwerk (gezin, leeftijdsgenoten, enzovoort) en de ruimere maatschappelijke omgeving (zoals reclame). Speel je samen met vrienden? Speel je in een omgeving die erop gericht is je alle gevoel voor tijd en geld te laten vergeten? Speel je alleen aan een computer? Wordt er veel gegokt in je omgeving, familie of kennissenkring? Al deze elementen kunnen een invloed hebben op je speelgedrag

Hoe kan je gokken plezierig houden?

A. Bepaal vooraf met hoeveel geld je wil spelen en probeer je verlies niet terug te winnen

- B. Bepaal vooraf met hoeveel geld je wil spelen en speel op je lucky day
- C. Denk niet alleen aan winnen, speel meer zodat je beter wordt.

Blijf je er van bewust dat 'winst' enkel door toeval bepaald wordt en dat je geen invloed hebt op het resultaat, ook al wil je even in 'magie' geloven of denk je slimmer te zijn dan het kansspel.

Hoeveel % van de jongeren (12-18 jaar) heeft ooit als eens voor geld gegokt?

- A. 29%
- B. 39%**
- C. 49%

Uit de leerlingenbevraging van 2023-2024 bij jongeren van 12 tot 18 jaar blijkt dat 39% ooit al eens voor geld gegokt heeft. Dit gaat voornamelijk over krasloten en spelen op de Lotto. Het grootste deel van de jongeren heeft dus nog nooit deelgenomen aan kansspelen voor geld.

In België zijn enkel de kansspelen met een vergunning toegelaten.

Waar. Alleen kansspelen met een vergunning van de Kansspelcommissie (en spelen van de Nationale Loterij) zijn toegelaten.

In België bestaat er een uitsluitingslijst met betrekking tot kansspelen. Wat is dat?

- A. Dit is een lijst waarop mensen die gokproblemen hebben zich kunnen inschrijven. Zo wordt hen de toegang tot casino's, speelautomaathallen en wedkantoren ontzegd, zowel online als offline.**
- B. Dit is een lijst van personen die gokken die betraapt zijn op valsspelen in casino's.

Sinds 2004 beheert de Kansspelcommissie een elektronisch systeem dat alle uitgesloten personen bundelt. Bij het binnengaan van een casino, speelautomatenhal of wedkantoor (online en offline) worden verplicht de naam, de voornaam en de geboortedatum van de persoon geregistreerd om na te gaan of deze mag worden toegelaten. Personen die gokken kunnen zichzelf laten opnemen op de lijst wanneer zij tegen zichzelf beschermd willen worden. Ook kunnen belanghebbende derden (bv. de partner) een aanvraag tot uitsluiting indienen.

Iemand die problemen ervaart door het gokken wacht doorgaans lang om hulp te zoeken.

Waar. Personen die gokken wachten vaak te lang om hulp in te roepen. Hierdoor worden de problemen vaak nog groter. Er is nog te veel taboe rond gokken. Dit terwijl je je niet moet schamen om hulp te zoeken. Integendeel. Wie sneller de stap zet naar hulp, vindt sneller oplossingen.

Naast de gespecialiseerde gokhulpverlening waaronder www.gokhhulp.be of www.druglijn.be kunnen jongeren met vragen of problemen ook terecht bij instanties die voor hen meer vertrouwd zijn, waaronder bv. het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB). Gokproblemen zijn ook bespreekbaar bij de projecten 'vroeginterventie alcohol en andere drugs' van het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG). Via De Sociale Kaart van Vlaanderen vind je de adressen uit jouw buurt.

Is poker volgens de Belgische wet een kansspel?

A. Nee, want er bestaan professionele pokerspelers

B. Ja, want het toeval bepaalt welke kaarten je in handen krijgt

Wanneer je voor geld speelt, wordt poker gezien als een kansspel, omdat de kaarten op willekeurige basis worden gedeeld. Alle elementen van een kansspel zijn dus aanwezig: spel, inzet, kans op winst of verlies en toeval.

In België is het verboden kansspelen aan te bieden als je niet beschikt over de vereiste vergunning van de Kansspelcommissie.

J

Je bent aan het spelen en geraakt in een flow. Je zet meer geld in en je merkt dat je ook langer aan het spelen bent dan voorzien. Wat doe je best?

A. Je verhoogt de limiet van wat je wil uitgeven en hoe lang je zal spelen.

B. Je zoekt afleiding en gaat iets anders doen.

Door iets anders te gaan doen, neem je even afstand van het gokken. Je doorbreekt daarbij de speelflow waarin je zit. De spanning (stress) die je voelde daalt waardoor je weer beter vat krijgt op de zaken.

Je bent een goede vriend(in) als je af en toe wat geld leent aan een gokkende vriend(in).

Niet waar. *Leen liever geen geld, want de kans is groot dat ook dit geld naar een kansspel gaat. Je kan beter je vriend(in) vertellen waarom je het niet leuk vindt dat hij of zij zoveel gokt.*

Problematische gokkers spenderen vaak meer geld dan ze zich hadden voorgenomen. Voornamelijk omdat ze tijdens het spelen meegesleept worden in de opwinding van het spel, waarbij ze tijd en geld uit het oog verliezen. Sommige personen die gokken, hebben ook de neiging om het verloren geld absoluut te willen terugwinnen, waardoor ze meer risico's nemen.

Je kan een aanvraag indienen om een gokkende ouder te laten uitsluiten, zodat deze geen kansspelen meer kan spelen.

Waar. Een persoon die gokt, kan zichzelf laten uitsluiten. Zo krijgt hij/zij een toegangsverbod voor alle casino's of speelautomatenhallen, wedkantoren en online gokwebsites. Ook andere belanghebbenden (bv. een familielid) kunnen een aanvraag tot uitsluiting indienen bij de Kansspelcommissie.

Jongeren moeten extra beschermd worden tegen gokken, want zij zijn impulsiever en gaan meer op zoek naar sensatie dan volwassenen.

Waar. Doordat de hersenen van jongvolwassenen (prefrontale cortex) nog in volle ontwikkeling zijn tot ongeveer de leeftijd van 25 jaar en door hun grote impulsiviteit zijn jongeren extra kwetsbaar.

Ze denken minder na over de gevolgen van hun gedrag op langere termijn. Hun hersenen zijn ook extra gevoelig voor beloning, waardoor ze sneller verslingerd geraken aan verslavende bezigheden.

K

Kermissen of pretparken die spelen uitbaten hebben geen kansspelvergunning nodig.

Waar. Spelen uitgebaat door pretparken of op kermissen hebben in de wet een uitzondering gekregen en vallen niet onder de wet van de kansspelen. Een voorwaarde is wel dat het slechts om een zeer beperkte inzet mag gaan en personen die gokken slechts een materieel voordeel krijgen van geringe waarde.

L

Lootboxes zijn toegelaten.

Niet waar. De Belgische Kansspelcommissie klasseert betalende lootboxes onder dezelfde noemer als gok- en kansspelen.

Aangezien game-ontwikkelaars niet beschikken over een licentie (vergunning) voor het aanbieden van gok- en kansspelen, zouden deze betalende lootboxes dus illegaal moeten zijn. Toch blijken jongeren via omwegen toch toegang te kunnen krijgen tot betalende lootboxes. Ander onderzoek toont ook al aan dat dit verbod op betalende lootboxes niet correct wordt toegepast door game-ontwikkelaars.

M

Mag iemand een wedkantoor openen in de buurt van een school of een jeugdhuis?

A. Ja, als hij een vergunning heeft

B. Neen, wedkantoren mogen niet in de buurt van een school of jeugdhuis liggen

Vanaf 2019 mogen nieuwe wedkantoren zich niet meer vestigen in de nabijheid van onderwijsinstellingen of plaatsen die vooral door jongeren worden bezocht, tenzij de gemeente een uitzondering toelaat.

Met gokken kan je plots veel geld verliezen. Soms blijven mensen op zo'n moment toch verder gokken. Waarom?

A. Omdat ze toch al veel geld verloren hebben

B. Omdat ze denken dat ze zo het verloren geld snel terug winnen

Bij gokken heb je een grotere kans om te verliezen dan om te winnen, zeker als je vaak deelneemt. Personen die gokken hebben vaak de neiging om verder te blijven gokken ondanks hun verlies. Op die manier hopen ze het verloren geld terug te winnen.

Mijn opa vergokt al zijn geld in speelautomaathallen. Kan ik hem een toegangsverbod laten opleggen door de Kansspelcommissie?

- A. Ja, als je meerderjarig bent
- B. Neen, hij kan enkel zichzelf laten uitsluiten
- C. Ja, als je uitlegt waarom dit nodig is**

Je kan vragen om je opa op de uitsluitingslijst van de Kansspelcommissie te plaatsen. Dat is een lijst met namen van personen die geen toegang hebben tot speelautomatenhallen, casino's, wedkantoren en online gokwebsites. Mensen die problematisch gokken kunnen ervoor kiezen hun naam op deze lijst te laten plaatsen. De formulieren om een toegangsverbod aan te vragen vind je op de website van de Kansspelcommissie.

Een ouder, kind of partner van een gokker kan ook vragen om iemand die veel gokt op de lijst te plaatsen. Hij of zij moet uitleggen waarom dit nodig is.

O

Onder de 21 jaar is het verboden op sportwedstrijden te wedden.

Waar. *Je mag pas vanaf 21jaar gokken op sportwedstrijden. Alle kansspelen zijn aan leeftijdsbeperkingen gebonden.*

Vanaf 18 jaar mag je deelnemen aan de kansspelen van de Nationale Loterij (Opgelet: weddenschappen van de Nationale Loterij zijn ook pas toegestaan vanaf 21 jaar). Deelnemen aan alle andere kansspelen is sinds 1 september 2024 verboden voor iedereen jonger dan 21 jaar.

P

Poker is volgens de Belgische wet een kansspel.

Waar. *Je kan door vaak te pokeren handiger worden, maar het toeval bepaalt nog steeds welke kaarten je in handen krijgt. Poker bevat alle elementen van een kansspel: het heeft een spelelement(1) met inzet(2) waarbij toeval(3) bepaalt of je kan winnen of verliezen(4).*

Poker is de verzamelnaam van een groep kaartspelen die in casino's, thuis of op het internet worden gespeeld.

R

Reclame voor kansspelen zorgt ervoor dat ...

- A. ik weet op welke sites en plaatsen ik kan spelen.
- B. ik verleid wordt om te spelen ook al was ik dat niet van plan.
- C. kansspelen maatschappelijk aanvaard worden.

D. De antwoorden A, B, en C zijn correct.

Reclame (in het straatbeeld, op tv, online of via sponsoring van allerhande activiteiten) zorgt voor normalisering. Alsof gokken de norm is, en niet spelen de uitzondering. Dit is echter niet het geval.

Daarom is sinds 1 maart 2024 alle reclame verboden mits enkele uitzonderingen.

Opgelet: spelen van de Nationale Loterij (met uitzondering van Scoore) vallen niet onder de kansspelwetgeving en hebben dus geen reclameverbod.

Ook voor sportsponsoring wordt er momenteel nog een uitzondering gemaakt.'

S

Sommige kansspelen duren maar een paar seconden.

Waar. *Bij sommige kansspelen weet je al na 3 seconden of je verloren of gewonnen hebt. Bijvoorbeeld bij bingo op café, krasloten, roulette, slots,...*

Dit zijn de meest riskante spelen om aan verslaafd te raken. Je zit in een roes ('speelflow') en staat niet meer echt stil bij hoeveel geld je uitgeeft.

Andere risico's bij kansspelen zijn:

- *Spelen waarbij de illusie gecreëerd wordt dat je invloed kan hebben op het resultaat, terwijl enkel het toeval de uitslag bepaalt.*
- *Spelen waarbij je een hoog bedrag kan winnen met een relatief kleine inzet.*
- *Spelen die dikwijls een 'bijna winst' opleveren: dat is bijvoorbeeld zo bij de meeste automaten: je hebt vaak drie symbolen van de vier juist.*
- *Spelen waarbij je fiches of jetons gebruikt, waardoor je minder beseft dat je echt geld uitgeeft.*
- *Spelen op het internet omdat er geen sociale controle is, omdat je 24u/24u kan spelen en omdat je betaalt met een bankkaart of internet betaalmogelijkheden.*

Gokken onder een andere identiteit wanneer je bent uitgeschreven of wanneer je nog niet de toegelaten leeftijd hebt bereikt is strafbaar. Maar wanneer je wint en de kansspelinrichting stelt vast dat je onder een andere identiteit hebt gespeeld, dan wordt de winst wel uitgekeerd aan de persoon onder wiens naam werd gespeeld.

Niet waar. De winst die je eventueel maakte, zal niet worden uitbetaald van zodra de kansspelinrichting het vermoeden heeft dat er fraude in het spel is. Ook niet aan de persoon op wiens naam je hebt gespeeld. Het spelen onder een andere identiteit is uiteraard strafbaar.

Sportieve mensen hebben meer kans op winst bij sportwedstenschappen.

Niet waar. Voorkennis kan helpen, maar je weet nooit zeker of je de uitslag juist voorspelt. Toevalligheden tijdens de wedstrijden zijn niet voorspelbaar en kunnen de uitslag beïnvloeden. Kennis hebben over sportwedstrijden is dus geen garantie op winst.

V

Vanaf 16 jaar mag je in België spelen op een bingo.

Niet waar. Je mag vanaf 21 jaar op de bingo spelen.

Wat is bingo?

Een bingo is een gokautomaat die je vooral terugvindt in cafés en die lijkt op een flipperkast. Het toestel heeft echter geen flippers.

Let op! Bingo wordt vaak verward met het Kienspel, het trekkingspel dat verenigingen spelen en dat vooral populair is bij senioren. Bij deze variant gaan balletjes in een trommel en het getrokken nummer kan je doorkruisen op een cijferblad.

Vanaf welke leeftijd mag je een kraslot kopen?

- A. Vanaf 16 jaar
- B. Vanaf 18 jaar**
- C. Vanaf 21 jaar

Vanaf 18 jaar mag je krasloten kopen.

Vanaf welke leeftijd mag je op sportwedstrijden wedden?

- A. Vanaf 16 jaar
- B. Vanaf 18 jaar
- C. Vanaf 21 jaar**

Vanaf 21 jaar mag je op sportwedstrijden wedden. Let op! Virtuele sportwedstrijden vallen onder de regelgeving van automatische kansspelen. Virtuele sportevenementen zijn fictieve wedstrijden online. De uitslag wordt volledig willekeurig bepaald. Hiervoor is eveneens de leeftijdslimiet van 21 jaar van toepassing.

Volgens de wet is een kansspel een spel waarbij er sprake is van toeval, inzet en winst.

Niet waar. *Bij een kansspel gaat het om een spelactiviteit waarbij sprake moet zijn van 5 voorwaarden: spel, toeval, inzet en kans op winst en verlies. Bij kansspelen kan je dus niet alleen winnen, je kan ook (veel meer) verliezen. De kans op verlies is dus een vast onderdeel van een kansspel.*

Letterlijk staat het als volgt in de kansspelwet: "Elk spel waarbij een ingebrachte inzet van om het even welke aard, hetzij het verlies van deze inzet door minstens één der personen die gokken, hetzij een winst van om het even welke aard voor minstens één der personen die gokken, of inrichters van het spel tot gevolg heeft en waarbij het toeval een zelfs bijkomstig element is in het spelverloop, de aanduiding van de winnaar of de bepaling van de winstgrootte."

Volgens de wet is een kansspel?

- A. Een spel waarbij je geld of iets anders inzet. Het toeval bepaalt of je wint of verliest.**
- B. Een spel waarbij je, door het veel te spelen, steeds beter wordt.

Je kan niet leren hoe je een kansspel kan winnen. Het toeval bepaalt of je wint of verliest.

Waarom worden sommige mensen sterk aangetrokken tot kansspelen?

- A. Omdat ze denken dat ze er rijk van kunnen worden
- B. Omdat het spannend is

C. Beide antwoorden zijn juist

Mensen gokken niet alleen om veel geld te verdienen, maar ook omdat het spannend is. Of een persoon gokt en of hij daardoor in de problemen geraakt, hangt af van verschillende beïnvloedende factoren. Deze kunnen in drie grote groepen worden ingedeeld:

Mens: *De individuele kenmerken van een speler. Hoe hij zich voelt, de reden waarom hij speelt, zijn achtergrond, enz.*

Middel: *De specifieke kenmerken van het spel. Elk spel kan in principe verslavende elementen bevatten, maar bij sommige spelen zijn die sterker aanwezig.*

Milieu: *De directe omgeving en omstandigheden waarin gespeeld wordt, het sociaal netwerk (gezin, leeftijdsgenoten, enzovoort) en de ruimere maatschappelijke omgeving (zoals reclame). Speel je samen met vrienden? Speel je in een omgeving die erop gericht is je alle gevoel voor tijd en geld te laten vergeten? Speel je alleen aan een computer? Wordt er veel gegokt in je omgeving, familie of kennissenkring? Al deze elementen kunnen een invloed hebben op je speelgedrag.*

Wanneer heb je een probleem met gokken?

- A. Als de Kansspelcommissie merkt dat je te veel geld inzet
- B. Als je door het spelen in de problemen komt**
- C. Als je iedere week speelt

Je hebt een probleem met gokken als je er te veel geld en tijd aan besteedt. Iemand die veel tijd en geld besteedt aan gokken kan hierdoor problemen krijgen: schulden, verlies van vrienden, geen andere hobby's meer, minder tijd of aandacht voor werk of studies, stress, schuldgevoelens, ... Gokken is dus problematisch wanneer het problemen veroorzaakt.

Bij een gokverslaving heeft de persoon die gokt geen controle meer over zijn gokken. Het gokken wordt een obsessie waarmee hij de hele dag bezig is.

Hulp kan je vinden via www.gokhulp.be of www.druglijn.be. Problemen door gokken zijn ook bespreekbaar bij het CLB of bij de projecten 'vroeginterventie alcohol en andere drugs' van het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg (CGG). Via [De Sociale Kaart](#) van Vlaanderen vind je de adressen uit jouw buurt.

Wanneer je bingo speelt, moet je extra lang op de knop duwen. Zo kan je het spel beïnvloeden.

Niet waar. *Het toestel is zo gemaakt dat je geen invloed hebt op winst of verlies. Extra lang op de knop duwen geeft de illusie dat je de uitslag kunt beïnvloeden. Maar niets is minder waar.*

Wat is bingo?

Een bingo is een gokautomaat die je vooral terugvindt in cafés en die lijkt op een flipperkast. Het toestel heeft echter geen flippers.

Let op! Bingo wordt vaak verward met het Kienspel, het trekkingspel dat verenigingen spelen en dat vooral populair is bij senioren. Bij deze variant gaan balletjes in een trommel en het getrokken nummer kan je doorkruisen op je cijferblad.

Wat doe je beter niet als vriend/vriendin van iemand die gokt?

- A. Geld lenen als hij of zij erom vraagt
- B. Hem of haar beschermen door te liegen

C. Antwoord A en B zijn juist

Zowel geld lenen als liegen om te beschermen, helpen de persoon die gokt niet. Wat je ook best niet doet, is zijn schulden helpen af te betalen. Dit kan aardig bedoeld zijn, maar een persoon die gokt, help je het meest door hem te confronteren met de gevolgen van het gokken. Door hem te beschermen voelt hij niet, of toch minder, de druk om iets aan zijn gokgedrag te veranderen.

Je kan wijzen op het bestaan van online, anonieme zelftests zodat diegene die gokt meer gaat nadenken over zijn eigen gokgedrag. Een zelftest en online hulp zijn beschikbaar op: www.gokhulp.be of op www.druglijn.be.

Wat kan een gevolg zijn van veel gokken?

- A. Geen geld meer hebben
- B. Ruzie met vrienden of familie
- C. Minder goed studeren

D. Alle bovenstaande antwoorden zijn juist

Je kan veel geld verliezen, ruzie hebben met je partner of vrienden en je school of werk verwaarlozen. Het grootste risico is het krijgen van geldproblemen. Gokt iemand steeds vaker en langer, dan zal hij vlog veel geld kwijt zijn. Door te veel te gokken raken personen sociaal in de problemen. Dat loopt uit op ruzie en onbegrip. Door veel met gokken bezig te zijn, verwaarlozen ze school, werk of andere hobby's.

Wat kan er minder leuk zijn aan gokken?

- A. Je verliest geld
- B. Je speelt met meer geld dan gepland

C. Beide antwoorden zijn juist

Je verliest geld én je verspeelt vaak meer dan je voorzien had. Kansspelen zijn altijd zo ontworpen dat er meer kans is op verlies dan op winst. Personen die gokken, denken vaak dat ze bij een volgend spelletje meer geluk gaan hebben, zetten opnieuw geld in en verspelen op die manier meer geld dan voorzien.

Wat is de best mogelijk manier om geld te winnen bij kansspelen?

- A. Op je lucky day gaan spelen

B. Wanneer je winst maakt, stoppen met spelen

Een 'lucky day' heeft geen enkele invloed op je verlies of winst. Enkel stoppen met spelen zodra je gewonnen hebt, levert geld op.

Winnen of verliezen op kansspelen heeft alles met toeval te maken. Daar heeft een 'lucky day' geen enkele invloed op. Als iemand af en toe speelt, dan kan hij wel eens geluk hebben. En als je geluk hebt, is het aangeraden onmiddellijk te stoppen met spelen en niet verder je winst in te zetten.

Kansspeloperators laten personen die gokken bovendien kleinere bedragen winnen in de hoop dat ze hierdoor langer en meer blijven spelen.

Wat is een 'loot box' in een videospel? Duid het correcte antwoord aan.

A: 'Loot boxen' koop je tijdens een videospel met echt geld. Je weet op voorhand niet of het je een voordeel oplevert in het spel. In ons land zijn betalende 'loot boxen' verboden.

B: 'Loot boxen' koop je tijdens een videospel met echt geld. Je weet op voorhand niet of het je een voordeel oplevert in het spel. In ons land zijn betalende 'loot boxen' toegelaten.

Een 'loot box' is een voorbeeld waarbij een duidelijk gokelement wordt geïntegreerd in een videospel. Je betaalt voor iets waarvan je op voorhand niet weet of het een voordeel kan opleveren in het spel.

De kansspelcommissie onderzocht in 2018 een reeks videospelen (Star Wars Battlefront I, Fifa 18, Overwatch en Counter-Strike) en oordeelde dat 'loot boxen' voldoen aan alle criteria van een kansspel (spel, inzet, verlies of winst en toeval). Daarom zijn 'loot boxen' niet langer toegelaten in videogames.

Het is een spel waarbij sprake is van het element 'inzet', aangezien je bovenop de aankoop van het spel nog extra geld kan inzetten op een 'loot box'. Er is kans op 'verlies of winst', aangezien de speler niet op voorhand kan zien welke items er in de 'loot box' aanwezig zijn. Hij kan deze enkel zien op het moment dat hij de box na betaling opent. De inhoud van die boxen wordt zuiver bepaald door toeval. De speler heeft zelf geen invloed op de inhoud van de 'loot box'.

Wat is een slechte tip en raad je beter niet aan?

A. Weet dat je steeds veel meer kans maakt op verlies dan op winst

B. Ga enkel in op promoties voor gokken en wedden die je in advertenties of in je mailbox krijgt

C. Leen nooit geld om te gokken

D. Leg jezelf een speellimiet op

Je kan jezelf of iemand die gokt beter beschermen aan de hand van heel wat tips die je kan vinden op de website van De Druglijn. Je vindt er onder meer volgende tips: stel een uitgave- of speellimiet in, beperk de tijd die je aan gokken spendeert, praat eerlijk over je gokgedrag, speel enkel als je geld kan missen, ...

Promoties en reclame zetten personen die gokken aan om te starten met spelen of om meer te spelen. De doelstellingen van de kansspeluutbater zijn vaak niet dezelfde doelen die je zelf voor ogen hebt. Bewaak dus de grenzen die je zelf stelt en laat deze niet te sterk beïnvloeden door reclame. Je kan instellingen ook wijzigen en promoties voor gokken die je in je mailbox krijgt blokkeren.

Wat wil long odd zeggen?

A. Je kan onbeperkt geld inzetten.

B. De tijd tussen geld inzetten en weten of je gewonnen hebt is lang.

Long odd betekent dat het een tijdje duurt voor je weet of je gewonnen of verloren hebt. Een voorbeeld van een long odd-spel is het lottoformulier dat je koopt bij de dagbladhandelaar. Je weet niet onmiddellijk of je gewonnen of verloren hebt, dat kom je pas te weten op de trekkingsdag zelf. Dit zorgt voor een kleinere kick of spanning bij de speler. Daardoor is de kans op verslaving ook kleiner.

Wat kan je allemaal doen op de website van de druglijn?

A. Anoniem chatten, mailen en telefoneren

B. Testen hoe riskant mijn gokgedrag is

C. Informatie opzoeken rond gokken

D. Alle bovenstaande antwoorden

Bij De Druglijn kan je terecht met al je vragen over drank, drugs, pillen, gamen en gokken. Voor informatie, een eerste advies of voor adressen voor hulp en preventie. Anoniem, objectief en zonder te oordelen of veroordelen.

Wat zijn je kansen om na een bijna-winst-ervaring - bv. wanneer je 2 van de 3 gevraagde symbolen juist hebt - het volgende spel te winnen?

A. Je hebt meer kans om het volgende spel te winnen

B. Je hebt evenveel kans

C. Je hebt minder kans om het volgende spel te winnen

Het is niet omdat je bijna gewonnen hebt, dat dit een effect heeft op het volgende spel. Je kansen zijn nadien even groot of even klein. Toch zorgt de spanning van een bijna-winst-ervaring vaak voor een euforisch gevoel waarbij het idee leeft dat winst niet veraf is. Dit terwijl je evenzeer verloren hebt.

Welke uitspraak is correct?

A. Gokken kan leuk zijn, maar kost geld.

B. Als je op kansspelen speelt, is je kans op winst heel groot.

Je kans op verlies is veel groter dan je kans op winst. Een gokspelletje kan plezierig zijn. Het is spannend, want je weet niet op voorhand of je gaat winnen of verliezen. Je kan er geld mee winnen, maar je kan er ook veel geld mee verliezen.

Wie mag NIET gokken in casino's, speelautomatenhallen, wedkantoren en op websites?

A. Bankiers

B. Politie

Voor sommige beroepsgroepen is gokken verboden. De wet zegt dat leden van de politie niet mogen gokken in casino's, speelautomatenhallen, wedkantoren en op websites. Naast politiemensen, geldt dit ook voor magistraten, deurwaarders en notarissen. Ze mogen wel spelen op de spelen van de Nationale Loterij.

Welk van onderstaande stellingen is WAAR?

A. Jongeren die aan gratis kansspelen deelnemen (bijvoorbeeld in games), gaan minder snel in de in de problemen raken met kansspelen voor echt geld.

B. Jongeren die gamen gaan minder snel gokken.

C. Jongeren gaan sneller gokken voor echt geld, wanneer ze af en toe in een game al gokspelletjes deden.

Hoe vaker een jongere deelneemt aan gokactiviteiten in en rond videogames, hoe vaker die ook deelneemt aan gok- en kansspelen voor echt geld. Ook al zijn gokelementen in games niet hetzelfde als gokspelen voor echt geld, er bestaat wel een sterk verband tussen beide.

We vinden tegenwoordig steeds vaker elementen die op gokken lijken terug in en rond populaire videogames. Denk maar aan lootboxes (kistjes waarvan je de inhoud op voorhand niet kent) of social casino games (videogames waarbij casinospellen of het interieur van casino's worden nagebootst), of zelfs het draaien aan een rad waarmee je een willekeurige prijs krijgt. Zo'n **75% van de gamende jongeren** kwam al eens in aanraking met gokelementen in videogames. Hoewel deze prijzen **geen geldwaarde** hebben, zijn ze vaak wel waardevol in het spel. Zo geraak je bijvoorbeeld sneller vooruit in het spel, verkrijg je net dat ene wapen dat je sterker maakt dan je tegenspelers, of verkrijg je items om je avatar te pimpen en hierdoor er leuker uit te zien dan je tegenspelers.

Wil je meer weten?

Via deze websites vind je meer interessante informatie over gokken:

www.druglijn.be/drugs-abc/gokken

<https://www.vad.be/materialen/detail/wat-zegt-de-wet-over-gokken>

<https://www.vad.be/assets/dossier-gokken-1>

www.gokhulp.be

www.gamingcommission.be

Wil je weten hoe je op school op een effectieve en preventieve manier werkt rond gokken? Wat je best wel en beter niet doet bij jongeren op een bepaalde leeftijd? Neem dan een kijkje in de [leerlijn verslavingspreventie](#).

V.U. dr. H. Peuskens

VAD, Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel - maart 2026

Ondernemingsnummer: 0424.327.587

RPR Brussel

D/2026/6030/2

De DrugLijn is een initiatief van VAD - VAD wordt gefinancierd door de Vlaamse Overheid.

afbeeldingen www.shutterstock.com